

blants (impossibles en indoeuropeu) és tan gran en el lèxic del prussià, que sembla que hagin de ser reducció de *isb-*, *isl-* formats amb $\varepsilon(\kappa)s-$ (sovint amb enllaç en una arrel verbal en *b-*, com *sbeclis* en relació amb *izbegiti* 'fugir', cf. rus *iz-bežiti*). — 14 És sabut que és un mer barbarisme la pronúncia *exórquia* que introduí en el S. XIX algú, erudit en lleis i ignorant en llur llengua. En Aversó, *Torc.*, § 195.29 figura entre les rimes en *-ia*.

Eixordada, *eixordadissa*, *eixordador*, *eixordament*, *eixordar*, V. *sord* *Eixordiaca*, V. *xurriaca* *Eixordir*, *eixordor*, V. *sord* *Eixoreac*, V. *sorguer* *Eixorejar*; V. *orejar* *Eixorellada*, *eixorellar*, -at, V. *orella* *Eixorelló* (planta), V. *cereions* (CERIBIONS) *Eixorevit*, V. *eixerit* *Eixorigot*, V. *xerigot* *Eixoriguer*. V. *xoriguer* *Eixorit*, *eixoriviment*, *eixorivit*, V. *eixerit* *Eixormar*, *eixormer*, V. *xurmar* (?) i aran. *šürmá* 'traspuar' (Cot., *Voc. Aran*, s. v.) *Eixoroiar*, V. *orella* +*Eixorqueta*, val. de sentit molt incert que vaig sentir a Callosa d'En S., on parlant de l'Algar i de la Cova Calenta de Xortà, em digueren que un hi tenia «una tauleta, jaç, un talequert i una *ašorkêta*»: potser 'petita argolla o balda' = cast. *ajorca* (mot que Ros i Lab. han donat com a existent en català i *AlcM* en dubta amb raó).

Eixorquia, *eixorquir*, V. *eixorc* *Eixortar*, *eixortament*, *eixortó*, V. *avoritar* (infundat el ll. vg. *EXORTARE que ací suposa *AlcM*)

EIXORTÍ en Jaume I (377): Sanelo (I, 70v) explica *eixortins* com «hombres de guarda del Rey»: de l'ar. *šurfi* «soldat de la garde», derivat de *šurta* «troupe qui commence la charge; garde»; la variant *eixortiquí* (Jaume I, 87) és alterada (cf. *esculca* DCEC).

Eixortilladura, -llat, V. *artell* (ARTICLE) i supra *eixartellar* *Eixovar*, V. *aixovar* *Eixuagues*, V. DCEC (AJUAGAS)

EIXUGAR, del ll tardà EXSUCARE 'deixar sense suc, eixugar, assecar', derivat de SUCUS 'suc'. □ 1.ª doc.: S. XIII.

Ja repetidament en Llull (*axugar los ulls quan plo-raven*, *axugar los vestiments*) i en els escriptors medievals més importants: «la llet *s'exuguen*», JRoig, «*axugar les làgremes*», *Curial*; «ab les mies mans fredes *axugaré* la mia cara, humida de moltes làgrimes», JoMartorell (*Ag.* III, 19); «*axugarse* ab la tovallola: abstergere manus linteo», «chimenea --- *axugar* al fum: infumare», «bugada: estendre la roba --- *axugar* la roba al sol: siccare --- *axugarla* molt be: desiccare», OPou (*TbPu.*, 194, 223, 230).

EXSUCARE a penes es pot dir que es trobi en l'Antiguitat, encara que n'hi ha algun cas tardà en Vitruvi, i, en la forma ja mig-romànica *exugare* en els Apicii Excerpta a Viridario (Ss. X-XII), ALLG xv, 72.152. *Eixugar* intr. (*AlcM*, § 4) és estrany al català comú on no es diu altra cosa que *eixugar-se*, però s'usa a

Mallorca (Manacor, *Bestiar de Llana* VII, 181). Altra-ment és mot general a tot el territori de la llengua, però amb pronúncia relaxada *aššúá(r)* en diversos parlars occidentals (Aitona, 1935) i valencians (MGadea, *T. del Xè* II, 30). Quant a la suposada acc. § 7, que consigna *AlcM*, és errònia i no pas «absoluta»: el mot que significa 'fer arribar a trenc d'aigua els arts de pesca' no és *eixugar* sinó *eixaugar* encara que alguns ho pronuncien bàrbarament d'aquella manera (disbarat individual, propagat localment en algun punt).

DERIV.: *Eixugada*. *Eixugadis*. *Eixugador* (Cost-Manc. II). *Eixugall*. *Eixugament*. *Eixugatiu*.

Eixut [S. XIV: *Consolat*; Muntaner] «al matí trobà la era plena de ros, la lana *exuta* ---», «guarda no sies banyat --- mas *exut*», StVicentF (*Quar.*, 228.117; *Serm.*, 135.15), ll. EXSUCTUS, part. de EXSŪGĒRE 'xucclar, absorbir, eixugar' que no és derivat de SUCUS i menys d'EXSUCARE encara que s'hi relaciona de lluny i en l'evolució romànica fou sentit com una espècie de participi irregular d'aquell; EXSUCTUS fonèticament havia de donar *eixuít* que de fet és la forma usual encara avui a Ribagorça (així ho sento a Lluçà i a Claravalls, «tot allò està *eššúit*», 1957), però aviat es reduí a *eixut*, *eixuta* tal com *duít* a *dut*, *duta*, a causa de la influència dels participis en -ut, -uda; un procés semblant es produí en el cast. *enjueto* (que reemplaçà el dialectal *ensucho*, veg. DCEC ENJUTO). Pel sentit funciona realment com un participi d'*eixugar* o sinònim de 'sec': «la Bassa Nova avui és *eixuta*», Rodonyà (1964); a Cabdella hi ha un Barranc que anomenen indiferentment *lo Barranc aššút* o *lo Barranc Sec* («perquè només porta una micarrina d'aigua», 1957).

I acabarà per assumir tots els valors del sinònim *sec*: «pedra *eixuta*» 'pedra seca' (sense ciment, tàpia ni calç): «a l'emplaçament de l'antic poble de Milves encara es veuen parets de pedra *eixuta*», Montiverri (Ribagorçana, 1955); «es pis de s'esglesia era, com ja vàrem dir, més alt de lo que és ara es terrer davant s'actual capella, i va esser rebaixat per fer aquesta més *eixuta*», Arx. Lluís Salvador (p. 58).

DERIV.: *Eixutada*. *Eixutar*. *Eixutejar*. *Eixutenc*. *Eixutesa* [c. 1600]. *Eixutina* 'temps eixut', Morella i Maestrat («fa tanta *eixutina*» 'secada', Morella; «que face tota l'*aššutina* que vulga», Salzedella, 1961).

+*Eixutal* 'estesa de terres seques', CastPna. (1468: «dos quartos de *exutals* atinent d'En P. Fuster» en el Llibre de Values d'aquesta data, SzGozalvo; 1588, Traver, *Antigs. CastPna.*, p. 138). *Eixutor*.

CPT.: *Eixugamà* (Bna.) o *eixugamans* m. sg. (Pa-llars, 1932); *eixugamulla*. *Eixugaplats*.

Eixumorada, *eixumorador*, *eixumorament*, *eixumorança*, *eixumorar*, *eixumoro*, V. *eixamorar* *Eixut*, *eixutada*, +*eixutal*, *eixutament*, *eixutar*, *eixutejar*, *Eixutenc*, *eixutesa*, *eixutina*, *eixutor*, V. apèndix a EIXUGAR *Ejaculació*, *ejacular*, *ejaculatori*, *ejecció*, *ejector*, V. *gitar* *El*, article i pronom, V. *ell*

ELA, *elis* i *eli*, exclamacions de vegades usades amb valor de meres interjeccions, altres cops emprades